

Öğrencilerin Okul Ortamında Kurallara Uygun Davranma Yeterliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Zafer KUŞ¹
Kadir KARATEKİN²

Geliş Tarihi: 05.08.2008

Yayına Kabul Tarihi: 28.03.2009

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, çeşitli değişkenlere göre öğrencilerin okul kurallarına uygun davranma yeterliklerini incelemektir. Araştırma Kırşehir ve Ankara İlindeki 8 okulda ilköğretim 4,5,6,7,8.sınıflar ve orta öğretim 9,10,11.sınıflardaki öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 887 öğrenci katılmıştır. Veri toplamak için “Okul Kurallarına Karşı Öğrenci Görüşleri” değerlendirme formu kullanılmıştır. Tarama modelinin kullanıldığı araştırmanın verilerinin toplaması amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen değerlendirme formu kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde SPSS programından yararlanılmış ve gerekli istatistiksel teknikler kullanılarak, araştırmanın verileri analiz edilmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir; Araştırmada sınıf seviyesi yükseldikçe okul kurallarını ihlal etmede artış olduğu, erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla okul kurallarını ihlal ettikleri, öğrencilerin babalarının öğrenim düzeyi düştükçe, okul kurallarına aykırı davranışlarda bulunma oranının arttığı ayrıca Ankara İlinde eğitim alan öğrencilerin okul kurallarına karşı tutumlarının; Kırşehir İlinde eğitim alan öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul kuralları, öğrenci, yeterlilik

The Research of Students' Adaptation Sufficiency on Rules According To Some Variables in School Environment

ABSTRACT

The aim of this study is to research students' attitudes towards obeying school rules according to some variables. The study has been carried out in eight primary and secondary schools of which students are 4th,5th,6th,7th,8th,9th,10th,11th grade in Ankara and Kırşehir. 887 students have participated in this study. To gather data “the students' attitudes toward school rules” form was used. The form that is developed by researchers by the aim of gathering data has been used in study in which scanning method is used. In analysing study's data, SPSS program has been utilized and by using necessary statistical method, the data of study have been analysed. Obtained results of the study's findings can be summarized as the following; When level of classes rise, there is an increase in disobeying school rules, schoolboys disobey school rules more than schoolgirls, when the levels of students' fathers' education, the rate of disobeying school rules increases also in Ankara students' attitudes towards school rules are more positive than students' in Kırşehir.

Keywords: School rules, student, attitude

GİRİŞ

Kurallar hayatın her bölümünde vardır. Kültürel, sosyal, ailevi ve diğer ilişkilere rehberlik etmektedir. İnsanlar önceki deneyimlerinden öğrendikleri kuralları yeni yaşantılarına da uygulamaktadırlar. Bu durumda kurallar, insanların sosyal bir bütün olarak yaşamasında önemli bir öğeyi oluşturmaktadır (Burk ve Le Blanc, 1993).

¹ Arş. Gör., Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fak. e-posta: zkus@ahievran.edu.tr

² Öğret., MEB Demirlibağçe İ.Ö.O., Ankara, e-posta: kadirkaratekin@yahoo.com

Eğitimin en önemli amaçlarından biri de, bireylerin içinde yaşadıkları topluma uyum sağlamasına yardım etmek ve sosyalleşmelerini sağlamaktır. Çocuğun içinde bulunduğu topluma uyum sağlayabilmesi ve toplumla bütünleşebilmesi, toplumda geçerli olan davranışları kazanmasıyla olanaklıdır. Sosyalleşmiş bir birey, içinde yaşadığı toplumun kurallarına ve beklentilerine uygun davranışlar gösterir (Çağdaş ve Sezer, 2002). Birey toplumda istendik davranışları kendi kendine kazanamaz. Bazı istendik davranışların planlı olarak bireye kazandırılmasını amaçlayan eğitim, formal eğitim olarak adlandırılmaktadır (Senemoğlu, 2004). Amacı nitelikli insan gücü yetiştirmek olan formal eğitim ancak nitelikli öğretmenlere bağlıdır. Nitelikli insan gücünün yetiştirildiği en işlevsel yerler ise okul ve sınıftır (Terzi, 2002)

Öğretmenin kişiliği ve sınıfı yönetme biçimi, disiplin olaylarının azalmasında ya da çoğalmasında en önemli etmenlerdir (Başaran, 1992). Üst sınıflarda gençlik çağı başlar, düzene uyum sorunları artar, öğrenciler, yetişkinlerin yetkisine kızmaya, tavır almaya başlarlar. Özellikle bu çağda öğretmenlerin daha duyarlı davranması gerekir (Başar, 1999). Öğretmen çocuğun dış alemini iyice bilmelidir ve tanınmalıdır. Ana-baba durumu incelenmeli, onların mesut bir çift olup olmadıkları öğrenilmelidir. Ana-babanın ayrılmış bulunmaları, evde bir üvey annenin bulunması, evde maddi durumun bozuk olması, kaynana gelin kavgaları, bir küçük kardeş kıskançlığı, yeni doğacak bir çocuğun alametleri, sert bir ana-babanın lüzumsuz şiddetleri, ana-babanın saygı ile korku arasındaki farkı bilmeyişleri, babanın işten çıkarılması, evde çocuğun ruhi gelişmesini sağlayacak şefkat, emniyet ve ilgi dolu bir çevrenin yaratılmamış olması, öğretmen tarafından bilinmelidir (Berktin, 1974).

Buchanan-Barrow ve Barrett'e (1998) göre okul ortamı çocuklara erken ve hayati fırsatlar sağlamaktadır. Okul, çocukların toplumsallaşmasına katkıda bulunan önemli bir kurumdur. Bu açıdan bakıldığında okulda kurallarla ilgili sıkıntı yaşayan çocukların hem toplumsallaşma sürecinde hem de akademik beceriler yönünden akranlarından geri kalabileceği düşünülmektedir. (Barrow and Barrett, 1998). Toplumsallaşma ve akademik başarı için bu denli önemli olan okul kurallarına uymak; disiplin kavramını da beraberinde getirmektedir. Genel anlamda disiplin kavramı, bir amaçla bir araya gelmiş insan grubunun düzen içinde yaşamasını sağlamak için seçilip konulmuş kuralları, hükümleri ve bunlara uyulması için alınan önlemleri ifade eder (Sarıtaş, 2000).

Öğretimi engelleyen, kesintiye uğratan ve öğretim süresinin öğretim dışı etkinliklere ayrılmasına neden olan en önemli etmen olumsuz öğrenci davranışlarıdır (Erden, 2005). Başka bir ifadeyle sınıfta istenmeyen davranış, öğrencilerin öğretmenlerin ortak haklarını istismar eden, plan ve etkinlikleri olumsuz etkileyen, engelleyen davranışlardır (Küçükahmet 2002).

Okulun genelinde görülen olumlu veya olumsuz öğrenci davranışlarıyla, ilgilenilmesinin bütün öğretmen ve yöneticilerin esas görevlerinden biri olduğu unutulmamalıdır. Okulda, disiplin olaylarının doğması halinde öğrencilerin boş zamanlarını kültür çalışmaları, bilgi yarışmaları, sportif etkinlikler, folklor çalışmaları gibi sosyal faaliyetler ile doldurmak suretiyle, onlara huzur bozucu hareket ve olayların unutturulması, okula bağlılıklarının artırılması çok yerinde bir önlem olarak düşünülmelidir (Gürsoy ve Küçükdemir, 1997).

Şenses (1990), araştırmasında, öğrencilerin yaşları büyüdükçe, disipline aykırı davranışlarda artış olduğunu; erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla disipline aykırı davranışlarda bulduklarını; sınıf seviyesi yükseldikçe disipline aykırı davranışlarda artış olduğunu; sınıfta kalan öğrencilerde disipline aykırı davranışta bulunma oranının, sınıf geçen öğrencilere oranla daha yüksek olduğunu; ilçe merkezinde oturan öğrencilerin, il merkezinde oturanlara oranla, disipline aykırı davranışta bulunma oranının daha yüksek

olduğunu; öğrencilerin anne ve babalarının öğrenim düzeyi düştükçe, disipline aykırı davranışlarda bulunma oranının arttığını vurgulamıştır.

Winder (1990), araştırmasında (Akt:Dağdelen, 1999), öğrencilerde görülen olumsuz davranışları sıraya oturmama, konuşma, fiziksel saldırganlık, çalışmayı bitirmeme, yönlendirmelere aldırma, olumsuz tutum, tartışma, rahatsız edici gürültüler ve gereksiz şeylerle uğraşmak olarak belirlemiştir.

Ziyalar ve Ekşi (1985) tarafından yapılan çalışmada (Akt: Türkeç, 1986), İstanbul’da öğrenim gören her 100 öğrenciden 65’inin sigara içtiğini, ailesiyle arası bozuk olan gençlerin kendini sigaraya verdiğini; 11-15 yaş arası erken gençlik döneminde hatalı kişilik gelişiminden dolayı sigaraya başladığını; 15-18 yaş devresinde ise gençlerin, kendilerini bağımsız bir birey olduklarını kanıtlamak için sigara içtikleri belirlenmiştir.

Eripek (1980), 14 ortaöğretim kurumunda yapmış olduğu araştırma sonucunda, bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik düzeyi ‘düşük’ olan okullardaki öğrencilerde disipline aykırı davranışta bulunma durumunun daha yüksek oranda görüldüğünü; öğrencilerin cinsiyetine göre disiplinsiz davranışta bulunma durumunun kızlarda % 1,16, erkeklerde % 8,40 olduğunu; disiplinsiz davranışta bulunan öğrencilerin sınıfı yükseldikçe, disiplinsiz davranışlarda da bir artış olduğunu ve en fazla son sınıflarda disipline aykırı davranışın görüldüğünü; disipline aykırı bulunan öğrenci davranışlarının uyum sorunu niteliği taşıdığını belirlemiştir.

Yapılan çalışmalarda görüldüğü üzere farklı çalışmalarda farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrencilerin okul kurallarına uyması veya kuralları ihlal etmesi üzerinde birçok farklı neden bulunmaktadır. Genel bir kanı olarak da akademik başarıları yüksek öğrencilerin okul kurallarını ihlal etmediği düşünülmektedir. Bu çalışmada küçük bir şehir olarak Kırşehir, büyük bir şehir olarak ise Başkent Ankara seçilmiş ve ikisi amaç doğrultusunda karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bunlarla birlikte bu çalışmada “İlk ve ortaöğretim dönemindeki çocukların okul kurallarına uyma düzeyleri; akademik başarı, cinsiyet, ailenin tutumu ve diğer değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır? “ sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Kırşehir ve Ankara İlinde yer alan ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin akademik başarıları ve diğer değişkenlerin okul kuralları üzerindeki etkilerini incelemektir.

Bu bağlamda aşağıdaki alt problemlerin cevapları aranmıştır:

1. Öğrencilerin akademik başarıları, öğrencilerin okul kurallarına uyma düzeyleri üzerinde etkili midir?
2. Öğrencilerin cinsiyetleri, okul kurallarına uyma düzeyleri üzerinde etkili midir?
3. Okul öncesi eğitim almak, öğrencilerin okul kurallarına uyma düzeyleri üzerinde etkili midir?
4. Öğrencilerin kaçınıcı sınıfta okuduğu okul kurallarına uyma düzeyleri üzerinde etkili midir?
5. Öğrenci ailesinin (anne-baba) eğitim durumu, öğrencinin okul kurallarına uyma düzeyleri üzerinde etkili midir?
6. Öğrenci ailesinin aylık ortalama geliri, öğrencinin okul kurallarına uyma düzeyleri üzerinde etkili midir?
7. Ailenin öğrenciye davranış şekli, öğrencinin okul kurallarına uyma düzeyleri üzerinde etkili midir?
8. Anne- babanın ayrı (boşanmış) olması, öğrencinin okul kurallarına uymasını olumsuz etkilemekte midir?
9. Öğrencinin kardeş sayısı, öğrencinin okul kurallarına uymasını etkilemekte midir?

10. Öğrencinin kaçınıcı çocuk olarak dünyaya geldiği, öğrencinin okul kurallarına uyma düzeyleri üzerinde etkili midir?
11. Öğrencinin bulunduğu il, öğrencinin okul kurallarına uyma düzeyleri üzerinde etkili midir?

YÖNTEM

Bu çalışma, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin okul kurallarına ilişkin görüşlerinin değerlendirme formu kullanılarak incelendiği betimsel bir çalışmadır. Betimsel çalışma verilen bir durumu aydınlatmak, standartlar doğrultusunda değerlendirmeler yapmak ve olaylar arasındaki olası ilişkileri ortaya çıkarmak için yürütülür. Bu tür araştırmalarda asıl amaç incelenen durumu etraflıca tanımlamak ve açıklamaktır (Çepni, 2007).

2.1. Çalışma Grubu

Çalışma grubunu Kırşehir ve Ankara İl merkezinde okuyan 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ve 11. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Kırşehir ve Ankara illerinin seçilme nedeni ise büyük şehir ve küçük şehir arasında farklılık olup olmadığına bakmaktır. Kırşehir’de rastgele iki lise, iki ilköğretim; Ankara’da iki lise, iki ilköğretim okulu belirlenmiştir. Çalışmaya 439 öğrenci Ankara’dan, 444 öğrenci Kırşehir’den olmak üzere toplam 887 öğrenci katılmıştır. Bunlardan 457 öğrenci kız, 430 öğrenci erkektir. Öğrencilerin 628 tanesi ilköğretimde, 259 tanesi orta öğretimde eğitim görmektedir. İlköğretim 4,5,6,7, ve 8. sınıf olarak alındığından sayıca daha fazladır. Lise sadece 9,10,11. sınıflar olarak alınmıştır. Araştırmaya katılan 23 öğrencinin anne - babası boşanmış, 15 öğrencinin anne-babası ayrı yaşamakta geri kalan 849 öğrencinin anne babası birlikte dir.

2.2. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak “Okul Kurallarına Karşı Öğrenci Görüşleri” değerlendirme formu kullanılmıştır. Uygulama öncesinde veri toplama aracında yer alan maddeler, ilköğretim ve ortaöğretim disiplin yönetmeliğinden alınarak oluşturulmuş ve uzman görüşlerine başvurularak ölçme aracının geçerlilik çalışmaları yapılmıştır. Daha sonra ölçme aracı çalışma grubunda bulunmayan 100 öğrenciye uygulanmış ve ön uygulama sonuçları sonucunda maddelerin ayırt edicilik ve güçlük indisleri hesaplanmıştır. Ön uygulamada 65 maddeden oluşan ölçme aracı düzeltmeler sonucunda, güvenilirlik katsayısını düşüren ve anlaşılma güçlüğü çekilen maddeler çıkarıldıktan sonra 53 maddeye düşürülmüş ve veri toplama aracına son şekli verilmiştir. Ölçme aracının en son haliyle Alpha iç güvenilirlik katsayısı .80 olarak hesaplanmıştır.

Veri toplama aracında 11 farklı değişkene yer verilmiştir. Değişkenlerde yer alan öğrencilerin akademik başarılarında 1. dönem karnelerinde yer alan not ortalaması esas alınmıştır. Belirli dersler değil tüm derslerin ortalaması sorulmuştur. Ailenin, öğrenciye karşı baskıcı mı veya demokratik mi davrandığını tespit etmek için üç madde verilmiş (1-Benimle ilgili tüm kararlar bana sorulmadan anne ve babam tarafından verildiğini 2-Ailemin bana karşı her zaman baskıcı davrandığını 3- Anne ve babamın bana karşı her zaman demokratik davrandığını) ve bu maddelere göre ailelerin öğrenciye karşı davranışları tespit edilmiştir.

2.3. Veri Toplama Süreci

Veri toplama aracı olan değerlendirme formu araştırmacılar tarafından, çalışma grubunda yer alan öğrencilere bizzat uygulanmıştır. Öğrencilere araştırma hakkında kısa bir bilgi verilerek değerlendirme formları dağıtılmış ve bilgilerin gizli kalacağı garantisini verilmiştir. Değerlendirme formuna katılmak zorunlu tutulmamış, istemeyen öğrenciler değerlendirme formuna katılmamıştır. Birinci kademe de yer alan öğrencilere (4 ve 5.sınıf) bazı kavramlar açıklandıktan sonra değerlendirme formu uygulanmıştır. Değerlendirme formundan elde edilen veriler sayısallaştırılarak, frekans ve yüzdeleri elde edilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere yönelik değerlendirme formları ile toplanan verilerin gerekli istatistiksel çözümleri için SPSS (Statistical Packet for Social Sciences) programından yararlanılmıştır.

Betimsel istatistik yöntemlerinden (f) frekans , (%) yüzde ve (\bar{X}) aritmetik ortalama analizi yapılmış, bağımsız değişkenler arasındaki farklılıkların tespiti için ise t-Testi ve ANOVA testlerinden yararlanılmıştır. Sayısal gelişmelerle ilgili veriler tablolar haline getirilip yorumlanmış, bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı $\alpha = .05$ düzeyinde test edilmiştir. SPSS ortamına veriler girilirken, maddeler şu değerlerle girilmiştir: “hiçbir zaman” 1, “bazen” 2, “her zaman” 3. Analiz sırasında, ölçme aracında yer alan olumsuz maddeler (2,4,6,7,8,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,24,25,,28,29,30,37,38,39,43,44,48,49,51,52,53) tersine dönüştürülüp : “hiçbir zaman” 3, “bazen” 2, “her zaman” 1 şeklinde girilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1: Öğrencilerin Okul Kuralları İle İlgili Görüşlerine İlişkin Yüzde ve Frekans Dağılımları

DEĞERLENDİRME FORMU	Yanıt Seçenekleri					
	Hiçbir zaman		Bazen		Her zaman	
	f	%	f	%	f	%
1. Kılık kıyafet kurallarına uyarım.	23	2,6	179	20,1	687	77,3
2. Sınıf duvarlarına yazı yazarım.	793	89,2	71	8,0	25	2,8
3. Musluk ve lambaları kullandıktan sonra kapatırım.	45	5,1	81	9,1	763	85,8
4. Çöpleri oturduğum sıranın gözüne atarım.	553	62,2	263	29,6	73	8,2
5. Okul tuvaletlerini temiz kullanırım.	70	7,9	56	6,3	763	85,8
6. Başkalarına ait eşyaları izinsiz alabilirim.	743	83,6	119	13,4	26	2,9
7. Okula ait taşınır veya taşınmaz mallara zarar veririm.	811	91,2	52	5,8	26	2,9
8. Sınıf eşyalarına zarar veririm.	764	85,9	77	8,7	48	5,4
9. Ders araçlarını temiz kullanırım.	83	9,3	156	17,5	650	73,1
10. Okul koridorlarında koşarım.	354	39,8	476	53,5	59	6,6
11. Sürekli mazeret ileri sürerim.	600	67,5	236	26,5	52	5,8
12. Öğretmen zili çaldıktan sonra öğretmenimi sınıf kapısında beklerim.	538	60,5	272	30,6	79	8,9
13. Arkadaşlarıma karşı her zaman fiziksel şiddet uygularım. (vurma, kavga vb...).	644	72,4	209	23,5	36	4,0
14. Zorunlu kalırsam arkadaşlarıma karşı fiziksel şiddet uygularım.	470	52,9	346	38,9	72	8,1
15. Çok sevdiğim arkadaşlarıma kopya veririm.	506	56,9	267	30,0	116	13,0
16. Arkadaşlarımin eşyalarına zarar veririm.	803	90,3	64	7,2	22	2,5
17. Zorunlu kalırsam arkadaşlarıma karşı küfür ederim.	673	75,7	185	20,8	31	3,5
18. Arkadaşlarımla çalışırken rahatsız ederim.	749	84,3	122	13,7	17	1,9

19. Arkadaşlarıma iftira atarım ve onları suçlarım.	881	96,9	25	2,8	20	2,2
20. Okul içinde veya dışında okulun personeline ve diğer kişilere karşı kaba ve saygısız davranırım.	793	89,2	56	6,3	40	4,5
21. Arkadaşlarıma zarar vermekten kaçınır, duygu ve düşüncelerimi sözle ifade ederim.	74	8,3	246	27,7	569	64,0
22. Okul arkadaşlarım ve kendim için gerekli olan sorumlulukları üstlenirim.	90	10,1	265	29,8	534	60,1
23. Okula zamanında gelirim, derse geç girerek öğretmenimin ve arkadaşlarımdan dikkatini dağıtmam.	203	22,8	213	24,0	473	53,2
24. Okul arkadaşlarımı kız, erkek diye ayırırım (Arkadaşlarımı cinsiyet ayrımına tabi tutarım).	547	61,5	231	26,0	111	12,5
25. Derste arkadaşlarımla sohbet ederim.	424	47,7	410	46,1	55	6,2
26. Öğretmenlerime karşı saygısızlık yaparım.	803	90,3	54	6,1	31	3,5
27. Sadece sevmediğim öğretmenlere karşı saygısızlık yaparım.	786	88,4	77	8,7	25	2,8
28. Sadece öğretmenlerimin eşyalarına zarar veririm.	847	95,3	26	2,9	16	1,8
29. Öğretmenime karşı gelirim.	772	86,8	100	11,2	--	--
30. Öğretmen "çıkın" demeden sınıftan çıkarım.	695	78,2	153	17,2	41	4,6
31. Öğretmenimi sınıfta hazır beklerim.	130	14,6	299	33,6	460	51,7
32. Deneme sınavında, sıralamada geri düşmemek için, öğretmenimin ve ailemin kızmaması için kopya çekerim.	718	80,8	143	16,1	28	3,1
33. Sınavlarda kopya çekerim ya da veririm.	570	64,1	282	31,7	37	4,2
34. İlk derse genellikle geç gelirim.	614	69,1	240	27,0	35	3,9
35. Derse hazırlıklı gelirim.	129	14,5	244	27,4	516	58,0
36. Okula yanıcı, patlayıcı ve kesici aletler getiririm.	819	92,1	42	4,7	27	3,0
37. Kılık kıyafet kurallarını gereksiz buluyorum.	535	60,2	197	22,2	157	17,7
38. Okul içinde sigara içerim.	838	94,3	29	3,3	22	2,5
39. Okula geldiğim halde özürsüz (mazeretsiz) olarak derslere katılmam.	647	72,8	149	16,8	93	10,5
40. Dersle ilgili araç-gereci yanımda mutlaka getiririm.	93	10,5	207	23,3	589	66,3
41. Sınıfta bulunan bütün eşyaların temizliğinden ve korunmasından sorumlu olduğumu bilirim.	94	10,6	194	21,8	601	67,6
42. Ders zili çaldığında yerime oturup eşyalarımı hazırlarım, sessizce öğretmenimin gelmesini beklerim.	121	13,6	348	39,1	420	47,2
43. Ders işlenişine engel olmak için öğretmene ve arkadaşlarıma konuyla ilgisiz sorular sorarım.	684	76,9	159	17,9	46	5,2
44. Ders sırasında arkadaşlarımla yüksek sesle konuşurum, gürlütlü yaparım.	688	77,4	157	17,7	44	4,9
45. Yiyeceklerimi ders saati dışında yerim, içeceğimi ders saati dışında içerim.	158	17,8	156	17,5	575	64,7
46. Sınıfımızdaki eşyaları, materyalleri, ders araçlarını, temiz, düzenli ve tutumlu kullanırım.	65	7,3	148	16,6	676	76,0

47. Sınıf içinde oturma şeklime dikkat ederim.	92	10,3	182	20,5	615	69,2
48. Ders sırasında kendimi esir (tutsakmış) gibi hisseder ve sınıftan hemen çıkmak isterim.	542	61,0	271	30,5	76	8,5
49. Okulda başkalarının dikkatini çekmek için okul kurallarına uymam.	778	87,5	80	9,0	31	3,5
50. Okulda kendimi ispatlamak için okul kurallarını çiğnerim.	783	88,1	79	8,9	27	3,0
51. Okul içinde cep telefonu kullanırım.	641	72,1	165	18,6	83	9,3
52. Okul içinde yaptığım bir davranıştan dolayı ceza alırsam yalan söylerim.	714	80,3	140	15,7	35	3,9
53. Okul müdürünü sevmediğim için okuldaki eşyalara zarar veririm.	817	91,9	45	5,1	27	3,0

Yüzde ve frekans dağılımları incelendiğinde en dikkat çekici olanları şu şekilde belirtebiliriz: “Sınıf duvarlarına yazı yazarım.” maddesine % 89,2’si “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Okula ait taşınır veya taşınmaz mallara zarar veririm” maddesine % 91,2’si “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Okul koridorlarında koşarım.” maddesine % 53,5’i “ bazen” yanıtını vermişlerdir. “Arkadaşlarıma karşı her zaman fiziksel şiddet uygularım. (vurma, kavga vb...)” maddesine % 72,4’ü “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Zorunlu kalırsam arkadaşlarıma karşı fiziksel şiddet uygularım.” maddesine öğrencilerin % 52,9’u “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Çok sevdiğim arkadaşlarıma kopya veririm.” maddesine % 56,9’u “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Arkadaşlarıma iftira atarım ve onları suçlarım.” maddesine % 96,9’u “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Okula zamanında gelirim, derse geç girerek öğretmenimin ve arkadaşlarımin dikkatini dağıtmam.” maddesine % 53,2’si “her zaman” yanıtını vermişlerdir. “Derste arkadaşlarımla sohbet ederim.” maddesine % 47,7’si “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Sadece öğretmenlerimin eşyalarına zarar veririm” maddesine öğrencilerin %95,3 ‘ü “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Sınavlarda kopya çekerim ya da veririm” maddesine 64,1’i “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Okula yanıcı, patlayıcı ve kesici aletler getiririm.” maddesine % 92,1’i “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Kılık kıyafet kurallarını gereksiz buluyorum.” maddesine % 60,2’si “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Okul içinde sigara içerim.” maddesine 94,3’ü “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir. “Ders sırasında kendimi esir (tutsakmış) gibi hisseder ve sınıftan hemen çıkmak isterim.” Maddesine % 61,0’i “her zaman” yanıtını vermişlerdir. “ Okul müdürünü sevmediğim için okuldaki eşyalara zarar veririm.” maddesine % 91,9’u “hiçbir zaman” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 2: Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili t-Testi Analizi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	p
Kız	450	2,6613	,2254	4,923	,000
Erkek	437	2,5849	,2367		

Okul kurallarına karşı görüş ortalamaları incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık görülmektedir. [$t_{(885)} = 4,923; p \leq .05$]. Kız öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalaması ($\bar{X} = 2,6613$) erkek öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalamasına ($\bar{X} = 2,5849$) göre daha olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 3: Öğrencilerin Okul Öncesi Eğitim Durumu Değişkenine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili t-Testi Analizi Sonuçları

Okul Öncesi Eğitim Durumu	N	\bar{X}	S	t	P
Evet	287	2,6298	,2299	.541	.589
Hayır	600	2,6207	,2361		

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalamaları okul öncesi eğitim durumu değişkenine göre bir farklılık göstermemiştir [$t_{(885)} = ,541$; $p \geq ,05$]. Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin toplam tutum puanları ortalaması ($\bar{X} = 2,6298$), okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin toplam tutum puanları ortalaması ($\bar{X} = 2,6207$) olmuştur. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 4: Öğrencilerin Okudukları Sınıf Seviyesine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	P
Gruplar arası	8,699	7	1,243	27,418	,000
Gruplar içi	39,840	879	0,045		
Toplam	48,539	886			

Tablo 4'deki varyans analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalamaları okudukları sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. [$F (7-879) = 27,418$; $p \leq ,05$]. Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığının belirlenmesi için yapılan Scheffe testinde;

4. sınıf ile 7., 8., 9., 10. ve 11. sınıflara arasında 4.sınıf lehine ($\bar{x}_{4.sınıf} - \bar{x}_{7.sınıf} = ,0148$; $p < ,05$, $\bar{x}_{4.sınıf} - \bar{x}_{8.sınıf} = ,205$; $p < ,05$, $\bar{x}_{4.sınıf} - \bar{x}_{9.sınıf} = ,175$; $p < ,05$, $\bar{x}_{4.sınıf} - \bar{x}_{10.sınıf} = ,230$; $p < ,05$, $\bar{x}_{4.sınıf} - \bar{x}_{11.sınıf} = ,265$; $p < ,05$),

5. sınıf ile 7., 8., 9., 10. ve 11. sınıflara arasında 5.sınıf lehine ($\bar{x}_{5.sınıf} - \bar{x}_{7.sınıf} = ,135$; $p < ,05$, $\bar{x}_{5.sınıf} - \bar{x}_{8.sınıf} = ,191$; $p < ,05$, $\bar{x}_{5.sınıf} - \bar{x}_{9.sınıf} = ,156$; $p < ,05$, $\bar{x}_{5.sınıf} - \bar{x}_{10.sınıf} = ,216$; $p < ,05$, $\bar{x}_{5.sınıf} - \bar{x}_{11.sınıf} = ,252$; $p < ,05$),

6. sınıf ile 7., 8., 9., 10. ve 11. sınıflara arasında 6.sınıf lehine ($\bar{x}_{6.sınıf} - \bar{x}_{7.sınıf} = ,128$; $p < ,05$, $\bar{x}_{6.sınıf} - \bar{x}_{8.sınıf} = ,184$; $p < ,05$, $\bar{x}_{6.sınıf} - \bar{x}_{9.sınıf} = ,149$; $p < ,05$, $\bar{x}_{6.sınıf} - \bar{x}_{10.sınıf} = ,209$; $p < ,05$, $\bar{x}_{6.sınıf} - \bar{x}_{11.sınıf} = ,245$; $p < ,05$) anlamlı farklılığın olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin Akademik Başarı Değişkenine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	7,340	4	1,835	39,285	,000
Gruplar içi	41,199	882	0,046		
Toplam	48,539	886			

Tablo 5'teki varyans analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalamaları akademik başarı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. [F (4-882)= 39,285; p<0,05]. Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığının belirlenmesi için yapılan Scheffe testinde;

0-44 ile 45-54, 55-69, 70-84, 85-100 akademik başarı notları arasında ikinciler lehine ($\bar{x}_{45-54} - \bar{x}_{0-44} = 1,639$; p<.05, $\bar{x}_{55-69} - \bar{x}_{0-44} = ,263$; p<.05, $\bar{x}_{70-84} - \bar{x}_{0-44} = ,348$; p<.05, $\bar{x}_{85-100} - \bar{x}_{0-44} = ,405$; p<.05),

45-54 ile 55-69, 70-84, 85-100 akademik başarı notları arasında ikinciler lehine ($\bar{x}_{55-69} - \bar{x}_{45-54} = ,099$; p<.05, $\bar{x}_{70-84} - \bar{x}_{45-54} = ,185$; p<.05, $\bar{x}_{85-100} - \bar{x}_{45-54} = ,241$; p<.05),

55-69 ile 70-84, 85-100 akademik başarı notları arasında ikinciler lehine ($\bar{x}_{70-84} - \bar{x}_{55-69} = ,085$; p<.05, $\bar{x}_{85-100} - \bar{x}_{55-69} = ,142$; p<.05),

70-84 ile 85-100 akademik başarı notları arasında ikinci lehine ($\bar{x}_{85-100} - \bar{x}_{70-84} = ,056$; p<.05) anlamlı farklılığın olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6: Öğrencilerin Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Gruplar arası	,546	6	0,9100	1,668	,126
Gruplar içi	47,994	880	0,0545		
Toplam	48,539	886			

Tablo 6'daki varyans analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalamaları "Anne Eğitim Durumu" değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. [F (6-880)= 1,668; p>0,05].

Tablo 7: Öğrencilerin Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Fark Scheffe
Gruplar arası	,805	5	,161			
Gruplar içi	47,734	881	0,0545	2,973	,011	3-5
Toplam	48,539	886				

Tablo 7'deki varyans analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalamaları "Baba Eğitim Durumu" değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir [F (5-881) = 2,973; p<0,05].

Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığının belirlenmesi için Scheffe testi yapılmış ve babası üniversite ile ortaokul mezunu olanlar arasında birinci lehine ($\bar{x}_{üniversite} - \bar{x}_{ortaokul} = ,0909$; p<.05) anlamlı farklılığın olduğu belirlenmiştir.

Tablo 8: Öğrencilerin, Ailenin Aylık Ortalama Gelir Değişkenine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	P
Gruplar arası	,219	5	0,0438		
Gruplar içi	48,320	881	0,0548	,799	,551
Toplam	48,539	886			

Tablo 8'deki varyans analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalamaları, ailenin aylık ortalama gelir değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [F (5-881)= ,799; p≥0,05].

Tablo 9: Öğrencilerin, Ailenin Öğrenciye Davranış şekli Değişkenine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Gruplar arası	3,248	2	1,624		
Gruplar içi	45,274	883	0,0512	31,670	,000
Toplam	48,522	885			

Tablo 9'da varyans analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalamaları aile tutumları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. [F (2-883)= 31,670; p≤0,05]. Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığının belirlenmesi için yapılan Scheffe testinde;

Öğrenci yerine karar veren aileler ile demokratik davranan aileler arasında, demokratik aile lehine

($\bar{x}_{\text{öğrenci yerine karar veren}} - \bar{x}_{\text{demokratik}} = ,116$; p<.05) anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Öğrenciye baskı uygulayan aileler ile demokratik davranan aileler arasında, demokratik aile lehine

($\bar{x}_{\text{baskıcı}} - \bar{x}_{\text{demokratik}} = ,163$; p<.05) anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 10: Öğrencilerin Anne-Baba Birlikteliği Değişkenine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	P
Gruplar arası	,538	2	,269	4,950	,007
Gruplar içi	48,002	884	0,0543		
Toplam	48,539	886			

Tablo 10'daki varyans analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalamaları anne-baba birlikteliği değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. [F (2-884)= 4,950; p≤0,05].

Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığının belirlenmesi için yapılan Scheffe testinde;

Anne babası birlikte olan öğrenci ile anne babası ayrı olan öğrencilere arasında, anne babası birlikte olan

öğrenciler lehine ($\bar{x}_{\text{birlikte}} - \bar{x}_{\text{demokratik}} = ,163$; p<.05) anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 11: Öğrencilerin Ailenin Kaçınıcı Çocuğu Oldukları Değişkenine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Gruplar arası	1,157	5	,231		
Gruplar içi	47,383	881	0,0537	4,302	,001
Toplam	48,539	886			

Tablo 11'deki varyans analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin okul kurallarına karşı tutum puanları ailenin kaçınıcı çocuğu oldukları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. [F (5-881)= 4,302; p≤0,05]. Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığının belirlenmesi için yapılan Scheffe testinde;

Ailesinin 4. çocuğu olan öğrenciler ile ilk çocuğu olan öğrencilerin arasında, ikicisi lehine ($\bar{X}_{4. \text{çocuk}} - \bar{X}_{1. \text{çocuk}} = ,134$; p<.05) anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Tablo 12: Öğrencilerin İl Değişkenine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili t-Testi Analizi Sonuçları

İliniz	N	\bar{X}	S	t	p
Ankara	439	2,6413	,2481		
Kırşehir	444	2,6080	,2180	2,119	,034

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalamaları il değişkenine göre bir farklılık göstermiştir [t₍₈₈₁₎ = 2,119; p≤.05]. Ankara ilinde eğitim alan öğrencilerin toplam tutum puanları ortalaması (\bar{X} =2,6413) ile Kırşehir ilinde eğitim alan öğrencilerin toplam tutum puanları ortalaması (\bar{X} =2,608) arasında Ankara ilinde eğitim alan öğrencilerin lehine olarak anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 13: Öğrencilerin Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Okul Kurallarına Karşı Görüşleri İle İlgili Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	P
Gruplar arası	,610	5	,122		
Gruplar içi	47,930	881	0,0544	2,241	,051
Toplam	48,539	886			

Tablo 13'teki varyans analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin okul kurallarına karşı görüş ortalamaları kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [F (5-881) = 2,241; p>0,05].

SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırma sonuçlarına göre sınıf seviyesi yükseldikçe okul kurallarını ihlal etmede artış olduğu, erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla okul kurallarını ihlal ettikleri, öğrencilerin babalarının öğrenim düzeyi düştükçe, okul kurallarına aykırı davranışlarda bulunma oranının arttığı görülmektedir. Bu sonuçlar Şenses (1990) araştırmasının sonucunda elde ettiği öğrencilerin yaşları büyüdükçe, disipline aykırı davranışlarda artış olduğunu; erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla disipline aykırı davranışlarda bulduklarını; sınıf seviyesi yükseldikçe disipline aykırı davranışlarda artış olmaktadır, öğrencilerin anne ve babalarının öğrenim

düzeni düşükçe, disipline aykırı davranışlarda bulunma oranı artmaktadır bulguları ile büyük oranda örtüşmektedir. Ağır (1991) çalışmasında öğrencilerin sosyo ekonomik koşulları ve aile içi ilişkilerinin niteliğinin disiplin suçu işlemlerine etkide bulunduğunu vurgulamıştır. Yine Eripek (1980) öğrencilerin cinsiyetine göre disiplinsiz davranışta bulunma durumunun kızlarda % 1,16, erkeklerde % 8,40 olduğunu; disiplinsiz davranışta bulunan öğrencilerin sınıfı yükseldikçe disiplinsiz davranışlarda da bir artış olduğunu ve en fazla son sınıflarda disipline aykırı davranışın görüldüğünü vurgulamıştır.

Sınıf seviyesi yükseldikçe okul kurallarını ihlal etmede artış görülmesinin nedenleri arasında ; genel olarak öğrenciler altı ve yedinci sınıflarda ergenlik dönemine girmeleri, büyüdükçe daha özgür olma istekleri ve öğrenci büyüdükçe okula velinin katılımı ve ilgisinin azalması gösterilebilir.

Ziyalar ve Ekşi (1985) tarafından yapılan araştırmada (Aktaran: Türkeç,1986), İstanbul'da öğrenim gören her 100 öğrenciden 65 'inin sigara içtiği belirtilmektedir. Oysa bu çalışmada sigara içme oranının çok düşük olduğu görülmektedir. "Okul içinde sigara içerim." maddesine öğrencilerin % 94,3'ü "hiçbir zaman" cevabını verirken sadece % 2,5'i "her zaman" yanıtını vermişlerdir. Babanın eğitim seviyesi düşükçe öğrencinin okul kurallarını ihlal etmesinin muhtemel nedeni babanın çocuğu yeterli düzeyde yönlendirememesi olabilir.

Genel olarak öğrencilerin en çok ihlal ettikleri kurallar; yiyeceklerini ders saatinde yemek, içeceğini ders saatinde içmek, kılık kıyafet kurallarını gereksiz bulmak, arkadaşlarını cinsiyet ayrımına tabi tutmak, okula geldiği halde özürsüz (mazeretsiz) olarak derslere katılmamak, dersle ilgili araç-gereçleri getirmemek, okul içinde cep telefonu kullanmak şeklinde tespit edilmiştir. Koç ve diğerleri (1975) ise yaptıkları çalışmalarında (Akt: Türkeç, 1986), disipline aykırı davranışların, görülme sıklığına göre sırasıyla okulun görgü kurallarına uymama, arkadaşlarına sataşma, öğretmene saygısızlık, tehdit, saldırı ve okulun giyim kurallarına uymama olduğunu belirlemişlerdir. Winder (1990) ise araştırmasında (Aktaran:Dağdelen, 1999), öğrencilerde görülen olumsuz davranışları, sıraya oturmama, konuşma, fiziksel saldırganlık, çalışmayı bitirmeme, yönlendirmelere aldırılmama,olumsuz tutum, tartışma, rahatsız edici gürültüler ve gereksiz şeylerle uğraşmak olarak belirlemiştir.

Öğrencilerin bu kuralları bu kadar ihlal etmesinin nedeni ; bu ihlallerin ağır cezalar gerektirmemesi, sıradan davranışlar olarak görülmesi ve idareci, öğretmenler tarafından hoş görülmesi (idare edilmesi) olabilir.

Okul öncesi eğitim gören öğrenciler ile okul öncesi eğitim görmeyen öğrenciler arasında herhangi bir farklılık görülmemiştir. Öğrencilerin akademik başarıları ile okul kurallarına uyup uymama arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Öğrencilerin akademik başarıları düşükçe okul kurallarını ihlal etmeleri de artmaktadır. Bu da derslerinde kendini gösteremeyen öğrencilerin kendini daha farklı şekilde göstermek istediği veya dersle ilgilenmeyen öğrencilerin farklı şeylerle ilgilendikleri şeklinde yorumlanabilir.

Öğrencilerin okul kurallarına uyma konusunda aile tutumunun da etkili olduğu görülmüştür. Baskıcı ailelerde ve çocuğa sorulmadan karar alınan ailelerdeki öğrenciler okul kurallarını daha çok ihlal etmektedir. Çocuğa karşı demokratik davranan ailelerde ise okul kurallarını çok daha az ihlal edildiği görülmüştür. Anne babası ayrı olan çocukların okul kurallarını anne babası birlikte olan öğrencilere göre daha çok ihlal ettiği görülmektedir.

Ankara İlinde eğitim alan öğrencilerin okul kurallarına karşı tutumlarının; Kırşehir İlinde eğitim alan öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir. Genel kanı büyük şehirlerde öğrencilerin daha çok okul kurallarını ihlal ettiği doğrudur. Ama bu araştırma sonucuna göre, küçük şehirdeki öğrencilerin okul kurallarını daha fazla ihlal ettiği görülmektedir.

Öneriler

Yurt dışında okullar toplam kalite yönetimi çerçevesinde kendi okulları için davranış yönetme politikası oluşturmaktadır. Benzer bir uygulama ülkemiz içinde yapılabilir. Böylece okulda paylaşılmış bir kültür oluşturulabilir.

Okul kurallarının uygulanmasında aile önemli bir faktördür. Okula başlayan her çocuk ailesinden öğrendiği bir takım kuralları beraberinde getirir. Her çocuğun farklı bir aile ortamında yetiştiği göz önüne alındığında bu durumun sınıfta birtakım güçlükler sebepten olacağı muhakkaktır. Öğrencilere doğru bir davranış kazandırmak için aileler planlı bir şekilde bilinçlendirilmelidir.

Okullarda kurallara uymayı alışkanlığa dönüştürecek etkinliklere yer verilebilir. Araştırmamızda da görüldüğü üzere erkek öğrencilerin okul kurallarını daha çok ihlal etmesinden dolayı, erkeklerle ilgili farklı etkinlikler yapılabilir.

Öğretmenlerin sözel ve sözel olmayan iletişim becerilerini geliştirmeye ve daha etkili kullanabilmelerine yönelik hizmet içi eğitim kursları düzenlenebilir. Böylece öğretmenler öğrencileri daha iyi yönlendirebilecek ve olumsuz öğrenci davranışlarını yönetebilecektir.

Araştırma sonuçlarına göre sınıf seviyesi yükseldikçe okul kurallarını ihlal etmede artış olduğu görülmüştür. Bu çerçevede sınıf seviyesi yükseldikçe öğrencilerle ilgili çalışmalar artırılmalı, öğrenciler yalnız bırakılmamalı ve doğru bir şekilde yönlendirilmelidir.

Öğrencilerin akademik başarıları düştükçe okul kurallarını ihlal etmelerinin de arttığı görülmektedir. Akademik başarıları düşük öğrenciler ilgisiz bırakılmamalı, sosyal aktiviteler ve farklı aktivitelere yönlendirilerek, bu öğrencilerin davranışları kontrol edilmelidir.

Öğrencilerin birbirlerine karşı gösterdikleri olumsuz davranışların en az düzeye indirilebilmesi için öğretmenler, sınıf içinde öğrencilerin birbirleriyle sağlıklı iletişim ve iyi ilişkiler kurabileceği bir sosyal yapı oluşturmaya özen göstermelidir.

Öğretmen, öğretim yılının başında öğrencilerle beraber sınıf kurallarını belirlemelidir. Sınıf kuralları açık ve anlaşılır bir şekilde yazılmalı, sınıfta görünen bir yere asılmalıdır. Öğretmen, öğrencilerinin kişilik özelliklerini çok iyi bilmeli ve öğrencilere yetenekleri doğrultusunda sorumluluklar vermelidir.

KAYNAKLAR

- Ağır, İ. (1991). Orta Dereceli Okul Öğrencilerinin İşledikleri Disiplin Suçları. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Başar, H. (1999). *Sınıf Yönetimi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi
- Başaran, İ. E. (1992). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Berklin C.T. (1974). *Problemlili Çocuklar ve Problem Sebepleri*, İstanbul: Türkiye İşbankası Kültür Yayınları.
- Buchanan-Barrow, E. & Barrett, M. (1998). Individual Differences in Children's Understanding of the School. *Social Development*, 7, 2, 250-268.
- Burk, J. & LeBlanc, H.P. (1993). Implicit Nonverbal Rules In The Classroom: A Study Of Gender And Status Differences. *ERIC:ED416558*.
- Çağdaş, A. & Seçer, Z. (2002). *Çocuk ve Ergende Sosyal Ve Ahlak Gelişimi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Çepni, S. (2007). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. (3.baskı) Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Dağdelen, Ö. (1999). İlköğretim Öğrencilerinin Sınıf İçi Olumsuz Davranışlarının Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Karşılaştırılması. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erden, M. (2005). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Eripek, S. (1980). Ankara İli Merkezinde Bulunan Ortaöğretim Kurumlarında Disiplin Uygulamaları ve Bu Uygulamaların Uyum Sorunları Yönünden Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gürsoy, H. & Küçükdemir, C. (1997). *Eğitim Öğretim Yönetim Kılavuzu*, Sinop İl Milli Eğitim Müdürlüğü.
- Küçükahmet L. (2002). *Sınıf yönetimde çağdaş yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Sarıtaş, M. (2000). Sınıf Yönetimi ve Kurallarla İlgili Kurallar Geliştirme Ve Uygulama. (Ed. Erdoğan, 2001) *Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Senemoğlu, N. (2005). Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya. Gazi Kitabevi. 12. Baskı. Ankara.
- Şenses, V. (1990). Tokat İli Merkez ve İlçe Ortadereceli Okul Öğrencilerinin Disipline Aykırı Davranışlarda Bulunma Nedenlerinin Araştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Terzi, A.R. (2002). Sınıf Yönetimi Açısından Etkili Öğretmen Davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*. s.155-156,
- Türkeç, A. (1986). Ortadereceli Okullardaki Öğrencilerde Görülen Disiplinsiz Davranışlar ve Bunlara Uygulanan Yaptırımlar. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.